

Глущенко Людмила Геннадіївна
курсант факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування ДДУВС

РОЛЬ ЖІНКИ В КОЗАЦЬКУ ДОБУ

У науковій культурі та в культурі Українського народу козацтво - це виключна справа чоловіків. Всі матеріали, козацькі літописи, історичні джерела та література з козацтва висвітлюють переважно історію чоловіків. Однак і становище жінки відіграло особливу роль у козацьку добу, але на жаль, про неї мало, що відомо.

У сучасній науковій літературі, довідниках, підручниках сказано про жінок XVII – XVIII століття яка має загальний природний образ матері, вірної дружини, доброї господині та Святої Богородиці [1]. Вони завжди перебувають зі своїми чоловіками підтримують їх у скрутний час. Але водночас накладалося багато табу на знаходження жінки на Запорізькій Січі, згідно з їх звичаєм, то вони не допускали жінок до Фортеці, не виключаючи матері, сестри, дружини чи доньки, а будь – яке порушення карається смертю [2].

А. Колодний зазначає, що специфічні умови життя українського козака виключала його на тривалий час із господарської і побутової сфер сімейного життя. Місце жінки було вдома, вона доглядала та виховувала дітей, доглядала за старими батьками та вела домашнє господарство. Це посилювало роль у збереженні української сім'ї [3].

Козацька Україна своєю небесною заступницею обрала Богородицю, наділяючи її образ рисами жінки, а саме головне української жінки. Іконографія Богоматері відповідає етнокультурним особливостям ушанування запорожцями, які під її покровом не боялися нічого, ані ворога, ані грізної стихії. Глибока релігійність – характерна ознака культури запорозьких козаків, вона пояснює їх сенс життя, ніщо так не розвиває в людині релігійного почуття, як постійна війна. Д. Чижевський зазначає, що українське релігійність – жіноча, релігійність колективної біологічної теплоти, вона відмовляється від чоловічої. Це не стільки релігія Христа, скільки релігія Богородиці [4].

Літописець О. Луговий у своїх життєвих літописах розповідає про життя славнозвісних жінок, які всім своїм серцем та душею вболівали за свій край та Батьківщину. Однією з них є Олена Завісна. Згадуючи час Хмельниччини вона проявила себе в облозі військового містечка Буші. Під час військових подій, коли поляки вдерлися до замку в якому укрилися козаки, пообіцявши їм життя та навіть волю. Жінка сотника Михайла Завісного, що поліг у полі бою, Олена, підпалила порохівню й висадила у повітря саму себе, своїх дітей та оборонців, а одночасно і всіх поляків, котрі захопили замок.

Постать Олени Завісної нехай стане взірцем для всіх українок, як потрі-

бно дорожити волею рідного краю. А що ми можемо словами гарними при всяких нагодах, де треба і де не треба «душу й тіло ми положем» своєму краю, але народові ми не поможем [5]

Можна наводити ще багато фактів, які становлять особливу роль жінки в українському козацтві. Але на жаль суспільство ігнорує історичні матеріали, вони не хочуть задумуватись над своїм славнозвісним минулим, вони повинні знати лише те, що жінка слабка, повинна сидіти дома й вести домашнє господарство. Не хочуть сприймати, що жінки здатні боротися за свій край, за свою Батьківщину. Всі джерела стосовно жінок за період козацтва є унікальним та безцінним не лише для дослідників, але й для суспільства. Не головне у минулому чи майбутньому, але жінки завжди відігравали головну роль в житті чоловіків та рідного краю.

1. Проблеми теорії ментальності / Відп.ред. М.В.Попович. – К.: Наук. Думка, 2006, - 405 с.
2. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: у 3 т. / Д.І. Яворницький. – Львів : Світ, 1990. – Т.1. – 319с.
3. Історія української культури: в 5 томах / НАН України; гол. ред. .Б.Є. Патон. – К.: Наук. Думка, 2003. – Т.3: Українська культура другої половиниXVII – XVIII століть. – 1246 с.
4. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні/ Д. Чижевський. – К.: Вид-во «Обрій» при УКСП «Кобза», 1992. – 230с.
5. Луговий О. Визначне жіноцтво України – К.: Вид-во «Ярославів Вал», 2007. – 261с.

Гуртовий Валентин Андрійович
студент юридичного факультету ДДУВС
Науковий керівник –
професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
д.філос.н. **Марченко О.В.**

ПРОБЛЕМА СПІВВІДНОШЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА І ЗАГАЛЬНОЇ ТЕОРІЇ ПРАВА

Вирішення питання про характер взаємозв'язку і взаємодії філософії права і загальної теорії права, так само як і питання про їх співвідношенні, залежить, в першу чергу, від того, як визначається статус філософії права.

Думки дослідників щодо даної проблеми можна об'єднати в наступні групи.

1. Досить поширеною є думка, що філософія права, поряд з іншими науками, є частиною загальної теорії держави і права. З позиції В. В. Оксамитного, в теорії права представляється можливим виділити «філософію права як